

System nadzoru ubezpieczeniowego UE a działalność reasekuratorów w Polsce

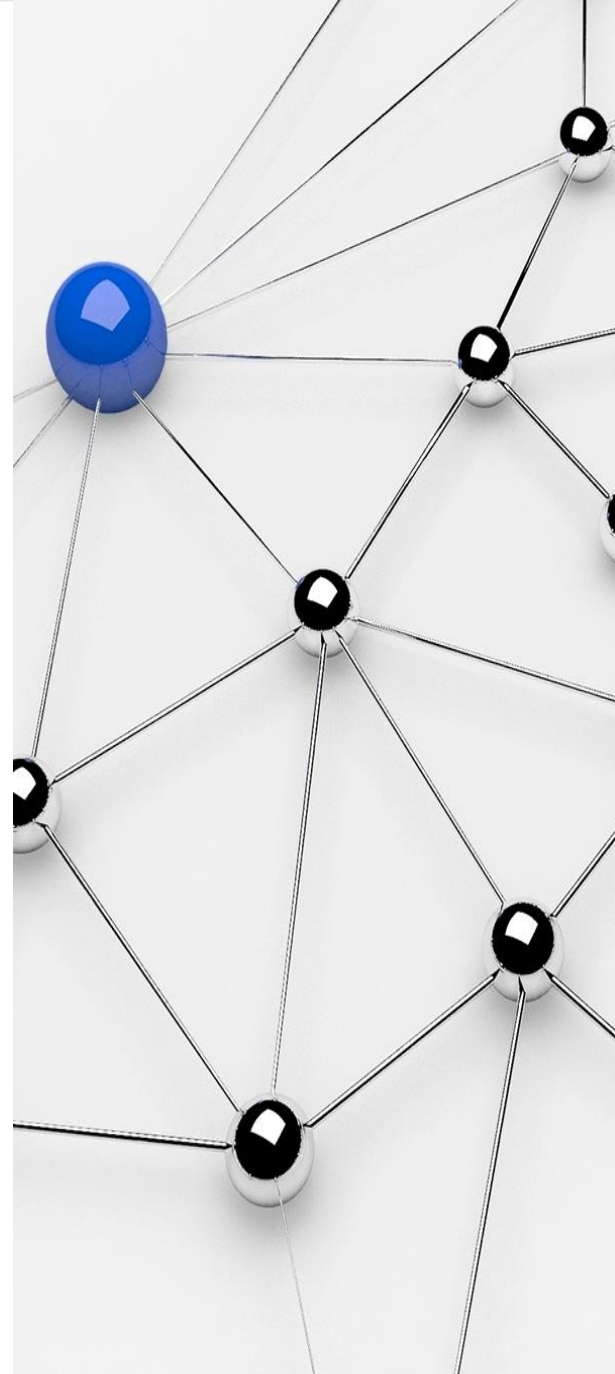
Zmiany w nadzorze - informacje wstępne

- Nowy system prawny wprowadza istotne zmiany w kwestii nadzoru działalności zakładów ubezpieczeń
- Nowe przepisy powodują, że nadzór ma charakter bardziej kompleksowy i wszechobecny
- Nadzoru nie można utożsamiać tylko z badaniem dokumentacji zakładu, organy mogą także zwracać się do konkretnych jednostek (pracowników zakładu) w celu uzyskania informacji
- Nadzór staje się elementem zarządzania zakładem

Zmiany w nadzorze dotyczącym grup – nadzorca grupowy

Dyrektywa Wyłącalność II zmienia podejście do nadzoru zakładami reasekuracji w grupie:

- Nadzór nad grupami przestaje być nadzorem uzupełniającym, obejmującym jedynie kwestie właściwe dla danej grupy, a staje się rozwiązaniem bardziej kompleksowym, podstawowym dla oceny wyłącalności grupy.
- Dyrektywa wprowadza pojęcie nadzorcy grupowego (organu sprawującego nadzór nad grupą), któremu przyznane są decydujące uprawnienia w sprawowaniu tego nadzoru, w znacznym stopniu wzmacniając jego pozycję w stosunku do uprawnień nadzorca lokalnego, a także pojęcie „kolegium organów nadzoru”.
- Nadzorcą grupowym, co do zasady, jest nadzorca właściwy dla jednostki dominującej w grupie. W celu zapewnienia właściwego wykonywania zadań związanych z nadzorem nad grupą nadzorca grupowy przewodniczy kolegium organów nadzoru.

EIOPA

EIOPA - Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (ang. *European Insurance and Occupational Pensions Authority*) stanowi część Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego (funkcjonującego od 1 stycznia 2011 r.);

■ **W skład Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego wchodzi:**

- Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego
- Europejskie Urzędy Nadzoru (European Supervisory Authorities – ESA);
- Wspólny Komitet Europejskich Urzędów Nadzoru
- Właściwe organy lub organy nadzoru państw członkowskich określone w odpowiednich aktach unijnych.

- Głównym celem EIOPA jest **zapewnienie właściwego wdrażania przepisów dotyczących sektora ubezpieczeniowego**, w sposób umożliwiający zachowanie stabilności finansowej i zapewnienie zaufania do systemu finansowego jako całości oraz odpowiedniej ochrony konsumentów usług finansowych

Zadania EIOPA

EIOPA nie sprawuje bezpośredniego nadzoru nad zakładami reasekuracji, ale ma możliwość wydawania w określonych sytuacjach **decyzji wiążących krajowe organy nadzoru**.

Podstawowe zadania:

- Tworzenia wspólnych standardów oraz praktyk regulacyjnych i nadzorczych, poprzez przedstawianie opinii instytucjom UE i opracowywanie wytycznych, zaleceń i projektów regulacyjnych i wykonawczych standardów technicznych;
- Przyniesienie się do spójnego stosowania prawnie wiążących aktów unijnych, w
- Przeprowadzanie analizy wzajemnych ocen właściwych organów, w tym wydawanie wytycznych i zaleceń oraz określanie najlepszych praktyk w celu zwiększenia spójności wyników w zakresie nadzoru;
- Wzmacnianie ochrony ubezpieczonych;
- Przyniesienie się do konsekwentnego i spójnego funkcjonowania kolegiów organów nadzoru, monitorowania, oceniania i mierzenia ryzyka systemowego, opracowywania i koordynowania planów.

Współpraca nadzorów ubezpieczeniowych w ramach UE

Przed podjęciem decyzji mającej znaczenie dla zadań nadzorczych innych organów nadzoru zainteresowane organy nadzoru **konsultują się ze sobą w kolegium organów nadzoru** w zakresie:

- zmian struktury udziałowców, struktury organizacyjnej lub struktury zarządzania zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji w **grupie**, które to zmiany wymagają zatwierdzenia lub wydania zezwolenia przez organy nadzoru;
- decyzji w sprawie przedłużenia okresu naprawczego
- znaczących sankcji lub środków wyjątkowych zastosowanych przez organy nadzoru, w tym ustanowienia narzutu kapitałowego na kapitałowy wymóg wypłacalności

Kolegium organów nadzoru

Powołanie i funkcjonowanie kolegium organów nadzoru wynika z porozumienia dotyczące koordynacji sprawowania nadzoru grupowego pomiędzy organem będącym organem sprawującym nadzór nad grupą oraz innymi organami nadzorczymi.

Gdy kolegium nie osiągnie wspólnego stanowiska w odniesieniu do treści porozumienia organ nadzoru, który sprawującym nadzór nad grupą może złożyć [wniosek do EIOPA o wydanie rozstrzygnięcia](#).

Wówczas organ nadzoru wydaje decyzję zgodną z rozstrzygnięciem EIOPA.

Kolegium organów nadzoru

Organ nadzoru będący organem sprawującym nadzór nad grupą przewodniczy kolegium organów nadzoru. Kolegium składa się z:

- organu będącego organem sprawującym nadzór nad grupą,
- organów nadzorczych państw członkowskich Unii Europejskiej, na których terytorium znajdują się siedziby zakładów ubezpieczeń będących jednostkami zależnymi,
- EIOPA /Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych/.

W pracach kolegium mogą uczestniczyć organy nadzorcze sprawujące nadzór nad znaczącymi oddziałami zakładów ubezpieczeń oraz nad podmiotami powiązanymi.

Regulacja nadzoru nad grupą w Ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

Do jakich podmiotów ma zastosowanie nadzór nad grupą?

- zakładu ubezpieczeń, posiadającego udziały kapitałowe w przynajmniej jednym zakładzie ubezpieczeń lub zakładzie ubezpieczeń z siedzibą w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej
- zakładu ubezpieczeń, którego jednostką dominującą jest dominujący podmiot ubezpieczeniowy lub dominujący podmiot nieregulowany mające siedzibę w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej
- zakładu ubezpieczeń, którego jednostką dominującą jest dominujący podmiot ubezpieczeniowy lub dominujący podmiot nieregulowany mający siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej a także zakład ubezpieczeń mający siedzibę w takim państwie
- zakładu ubezpieczeń, którego jednostką dominującą jest mieszany dominujący podmiot ubezpieczeniowy

Nadzór obejmuje:

- wypłacalność grupy
- koncentracje ryzyka na poziomie grupy
- transakcje wewnątrz grupy

organ nadzoru pełniący obowiązki organu sprawującego nadzór nad grupą **może dokonać weryfikacji, równoważności nadzoru państwa trzeciego**

Nadzór obejmuje:

- transakcje pomiędzy tymi zakładami ubezpieczeń a mieszanym dominującym podmiotem ubezpieczeniowym i jego podmiotami powiązаныmi

Regulacja nadzoru nad grupą w Ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

Kompetencje organu nadzoru sprawującego nadzór nad grupą:

- koordynowanie gromadzenia i rozpowszechniania odpowiednich i istotnych informacji w normalnych i nadzwyczajnych sytuacjach
- nadzór nad sytuacją finansową grupy i jej oceny
- ocena przestrzegania przez grupę przepisów dotyczących wypłacalności grupy, koncentracji ryzyka i transakcji wewnątrz grupy,
- ocena systemu zarządzania grupy, oraz spełniania przez członków zarządu oraz rady nadzorczej podmiotu posiadającego udziały kapitałowe w innym podmiocie wymogów dotyczących kompetencji i reputacji osób zarządzających zakładem ubezpieczeń lub dominującym podmiotem ubezpieczeniowym lub dominującym podmiotem nieregulowanym,
- planowanie i koordynacja działań nadzorczych w normalnych i nadzwyczajnych sytuacjach, we współpracy z zainteresowanymi organami nadzoru, z uwzględnieniem charakteru, skali i złożoności ryzyk właściwych dla działalności wykonywanej przez podmioty wchodzące w skład danej grupy, poprzez odbywanie przynajmniej raz w roku regularnych spotkań lub stosowanie innych odpowiednich środków,
- inne zadania, środki, decyzje i rozstrzygnięcia przypisane organowi sprawującemu nadzór nad grupą.

Sankcje wobec zakładów wchodzących w skład grupy

W przypadku gdy:

- zakład ubezpieczeń wchodzący w skład grupy nie spełnia wymogów dotyczących wypłacalności, o których mowa w art. 378-403 Ustawy
- spełnia wymogi, ale wypłacalność zakładu ubezpieczeń wchodzącego w skład grupy może być zagrożona
- transakcje wewnątrz grupy lub koncentracja ryzyka stanowią zagrożenie dla sytuacji finansowej zakładu ubezpieczeń wchodzącego w skład grupy
- organ nadzoru może wydawać zalecenia w celu naprawy sytuacji w stosunku do zakładu ubezpieczeń
- w przypadku gdy organ nadzoru jest organem sprawującym nadzór nad grupą – w stosunku do dominującego podmiotu ubezpieczeniowego lub dominującego podmiotu nieregulowanego (art. 415)
 - W przypadku niewykonania w wyznaczonym terminie zaleceń organ nadzoru może, w drodze decyzji, zobowiązać do ich wykonania w określonym terminie
 - W przypadku niewykonania decyzji przez dominujący podmiot ubezpieczeniowy lub dominujący podmiot nieregulowany organ nadzoru może nałożyć na ten podmiot karę pieniężną do wysokości 10 000 000 zł.

Wytyczne EIOPA dotyczące nadzoru i działalności operacyjnej kolegiów

EIOPA-BoS-14/146 PL

Wytyczne dotyczące działalności operacyjnej kolegiów

- Stanowią III poziom nadzoru finansowego – wiążące standardy techniczne i wytyczne nadzorcze
- Stosuje się od 1 kwietnia 2015 r. z wyjątkiem wytycznych 17 i 18 – stosowane od 1 stycznia 2016

Co regulują Wytyczne EIOPA dotyczące nadzoru i działalności operacyjnej kolegiów?

Wytyczne dotyczą:

- utworzenia kolegium
- przyporządkowania grupy oraz ustalenia członków i uczestników kolegium
- kryteriów oceny znaczenia i istotności zakładów powiązanych
- wyników oceny znaczenia i istotności oddziałów oraz zakładów pieniężnych
- zaproszenia organów nadzoru z państw trzecich
- gwarancji dotyczących poufności i tajemnicy zawodowej
- posiedzenia założycielskiego kolegium
- bieżącego funkcjonowania kolegium
- kontroli wspólnych i lokalnych
- podziału i delegowania zadań związku między nadzorem ostrożnościowym i nadzorem makroekonomicznym

Wytyczne EIOPA dotyczące procesu nadzoru

EIOPA-BoS-14/179 PL

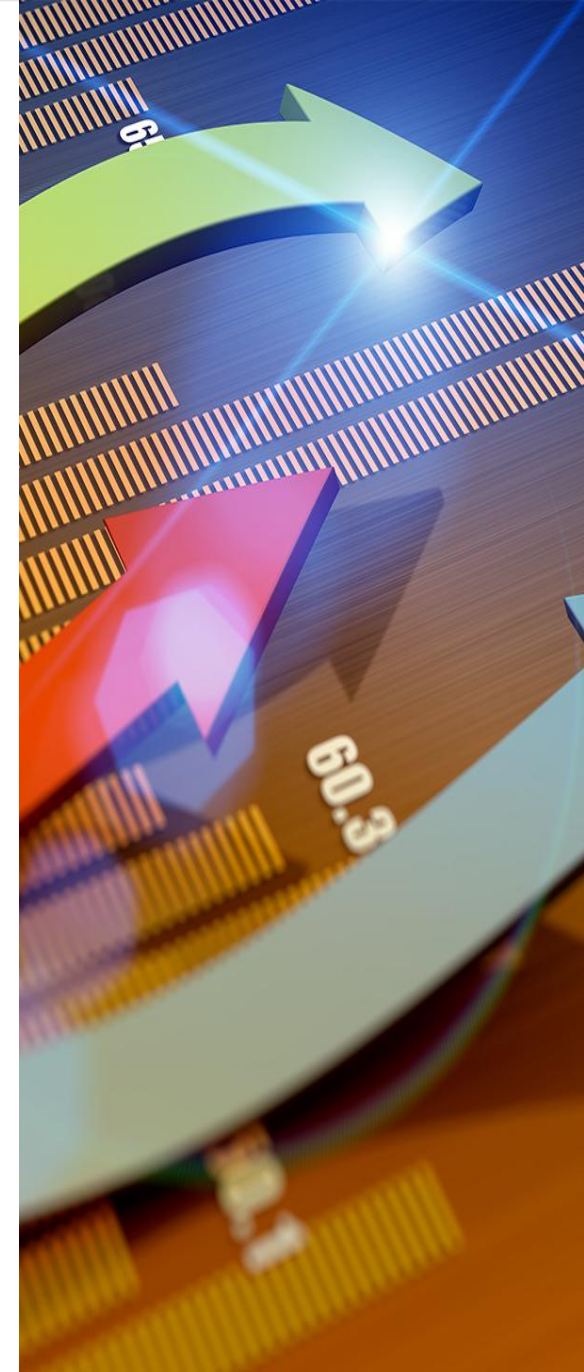
Wytyczne dotyczące procesu nadzoru

- 40 wytycznych
- Wytyczne 10,16,18,21,45,37,40 dotyczą nadzoru grupowego

Wytyczne EIOPA dotyczące procesu nadzoru

Wytyczna nr 5 – Stałe komunikowanie się z zakładami ubezpieczeń i zakładami reasekuracji

- 1.18. Krajowy organ nadzoru powinien zapewnić odpowiedni poziom komunikacji między pracownikami krajowego organu nadzoru i zakładami ubezpieczeń i zakładami reasekuracji podczas całego procesu nadzoru w celu ułatwienia skutecznego nadzoru.
- 1.19. W przypadku istnienia kolegium komunikacja z nadzorowanymi zakładami powinna być koordynowana zgodnie z wytyczną nr 15 Wytycznych w sprawie działalności operacyjnej kolegiów.

Wytyczne EIOPA dotyczące procesu nadzoru

Wytyczna nr 7 – Uwzględnienie zagrożeń ogólnorynkowych w procesie nadzoru

- 1.23. Krajowy organ nadzoru w trakcie całego procesu nadzoru powinien uwzględnić analizy ogólnorynkowe.
- 1.24. W przypadku istnienia kolegium krajowy organ nadzoru powinien uwzględnić wyniki każdej istotnej analizy ogólnorynkowej, jaka została udostępniona kolegium.

Wytyczne EIOPA dotyczące procesu nadzoru

Wytyczna nr 11 – Wkład w proces nadzoru

W trakcie całego procesu nadzoru krajowy organ nadzoru powinien uwzględniać istotne informacje pochodzące z różnych źródeł, w tym także od:

- zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji
- krajowego organu nadzoru lub samego organu sprawującego nadzór nad grupą:
- kolegium
- innych właściwych organów
- innych podmiotów zewnętrznych

Wytyczne EIOPA dotyczące procesu nadzoru

Wytyczna nr 17 – Określenie klasyfikacji ryzyka zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji

- 1.42. Krajowy organ nadzoru powinien zidentyfikować i ocenić obecne i przyszłe ryzyko, wobec którego stoją lub mogą stać zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji, w tym zdolność zakładu do stawienia czoła ewentualnym zdarzeniom lub przyszłym zmianom sytuacji gospodarczej oraz ich potencjalnie negatywnemu wpływowi na wypłacalność i kondycję finansową, szanse na utrzymanie się zakładu na rynku oraz jego do wywiązania się z obowiązków wobec ubezpieczających i beneficjentów w sytuacji zaistnienia ryzyka.

**Dziękuję za
uwagę**